

3. VAJA IZ TRDNOSTI (jedro lika, princip o virtualnem delu)

NALOGA 1. Za konveksni enostavno povezani lik $\mathcal{D}$ z glatkim robom

$$\partial\mathcal{D} = \{(y(t), z(t)) \in \mathbb{R}^2 \mid y, z \in C^\infty, t \in \mathbb{R}\}$$

izpelji enačbo roba jedra $\mathcal{J}$ danega lika. Rešitev poploši za lik z odsekoma glatkim robom $\partial\mathcal{D}$, za večkrat povezan lik $\mathcal{D}$ in za nekonveksen lik $\mathcal{D}$.

Podatki: $\mathcal{D}$

REŠITEV. V prvem primeru je

$$\partial\mathcal{J} = \left\{ (\eta(t), \zeta(t)) \in \mathbb{R}^2 \mid \eta = -i_z^2 \frac{\dot{z}}{y\dot{z} - \dot{y}z}, \zeta = i_y^2 \frac{\dot{y}}{y\dot{z} - \dot{y}z}, t \in \mathbb{R} \right\}.$$

NALOGA 2. Izračunaj jedro $\mathcal{J}$ pravokotnika $b \times h$.

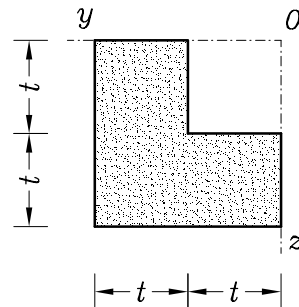
Podatki: b, h

REŠITEV. Romb z diagonalama $\frac{b}{3}, \frac{h}{3}$.

NALOGA 3. Izračunaj koordinate oglišč jedra $\mathcal{J}$ podanega lika.

Podatki: t

REŠITEV. Oglišča jedra lika v koordinatnem sistemu (y, z) so: $O_1(\frac{15}{14}t, \frac{10}{7}t)$, $O_2(\frac{4}{5}t, \frac{13}{10}t)$, $O_3(\frac{13}{10}t, \frac{4}{5}t)$, $O_4(\frac{10}{7}t, \frac{15}{14}t)$, $O_5(\frac{21}{16}t, \frac{21}{16}t)$.

NALOGA 4. Izračunaj jedro $\mathcal{J}$ ellipse $\frac{y^2}{a^2} + \frac{z^2}{b^2} = 1$.

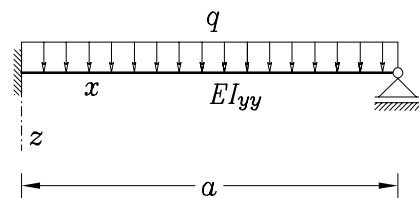
Podatki: a, b

REŠITEV. $\frac{\eta^2}{(\frac{a}{4})^2} + \frac{\zeta^2}{(\frac{b}{4})^2} \leq 1$

NALOGA 5. S principom o virtualnem delu, $\delta W = \delta D$, izpelji robni problem (ravnotežno enačbo s pripadajočimi robnimi pogoji) za prikazani nosilec in ga tudi reši.

Podatki: q, a, EI_{yy}

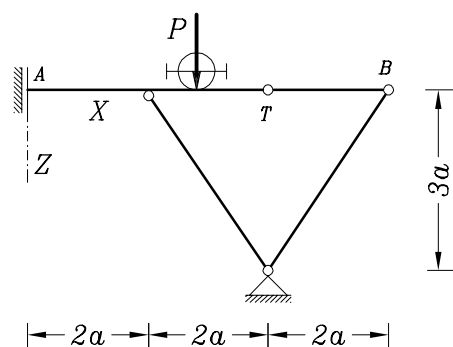
REŠITEV. $w(\xi) = \frac{qa^4}{48EI_{yy}} \xi^2(2\xi-3)(\xi-1), \quad 0 \leq \xi \leq 1$

NALOGA 6. Izračunaj vplivnico η za vpetostni moment v točki A, $M_Y(A) = P\eta$, če pomična obtežba P učinkuje vzdolž $\overline{AB}$. Iz vplivnice izračunaj tudi vrednost vpetostnega momenta $M_Y(A)$, pri velikosti sile $P = 24 \text{ kN}$ v točki T.

Podatki: $a = 1 \text{ m}$

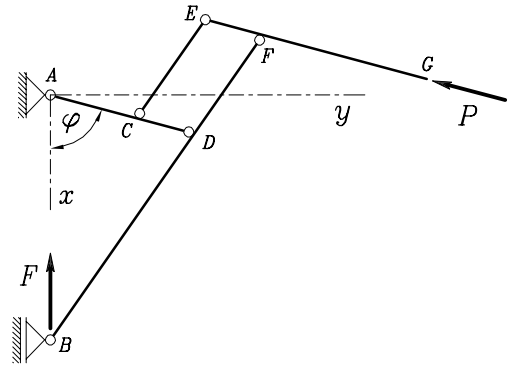
REŠITEV. $\eta(x) = \begin{cases} 2a - x, & x \in \overline{AT} \\ x - 6a, & x \in \overline{TB} \end{cases}$

NALOGA 7. S principom o virtualnem delu izpelji ravnotežno enačbo prikazanega sistema togih teles AD , BF , CE , in EG . Sila P učinkuje v smeri palice EG (slediščna, nekonservativna sila).

Podatki: F , P , $a = \overline{BD} > \overline{AD}$, $b = \overline{BF}$, $\overline{DF} = \overline{CE}$

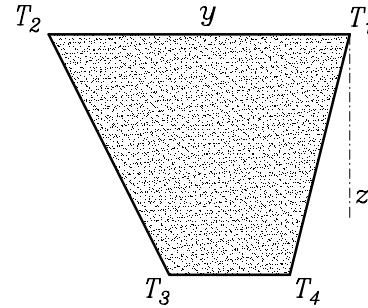
REŠITEV. $aF - (b - a)P \cos \varphi = 0$

NALOGA 8. Izračunaj koordinate oglišč jedra trapeza z oglišči $T_1(0, 0)$, $T_2(5t, 0)$, $T_3(3t, 4t)$ in $T_4(t, 4t)$.

Podatki: t

REŠITEV. Oglišča jedra trapeza v koordinatnem sistemu (y, z) so: $O_1(\frac{79}{36}t, \frac{22}{9}t)$, $O_2(\frac{5}{3}t, \frac{19}{13}t)$, $O_3(\frac{113}{48}t, \frac{7}{6}t)$, $O_4(\frac{463}{156}t, \frac{19}{13}t)$.

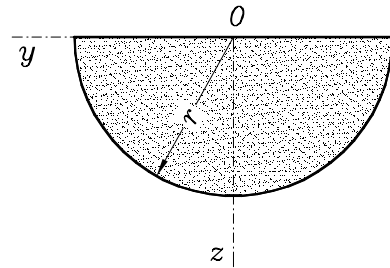
NALOGA 9. Izračunaj jedro polkroga z radijem r .

Podatki: r

REŠITEV. Del jedra je elipsa

$$\left(\frac{\eta}{a} + \frac{4}{3\pi}\right)^2 + \left(\frac{\zeta}{b}\right)^2 \leq 1,$$

kjer sta $a = \frac{r}{4} \frac{9\pi^2 - 64}{9\pi^2 - 16}$, $b = \frac{r}{4} \frac{3\pi}{\sqrt{9\pi^2 - 16}}$.

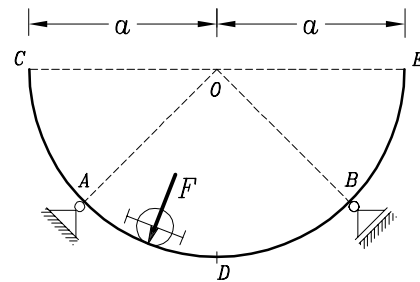

NALOGA 10. Izračunaj vplivnice za reakcijo v točki B , $B = F\eta_B$, ter notranje sile N_t , N_n in M_b v temenu D za prikazani polkrožni nosilec polmera a , če pomična obtežba učinkuje na notranji strani nosilca. Iz vplivnice izračunaj vrednost reakcije v točki B pri velikosti sile $F = 30\sqrt{2}$ kN v točki C .

Podatki: a , F , $\angle COA = \angle EOB = 45^\circ$

REŠITEV. $\eta_B(\varphi) = \frac{\sqrt{2}}{2}(\sin \varphi - \cos \varphi)$, $0 \leq \varphi \leq \pi$;
 $B = -30$ kN;

$$\eta_D(\varphi) = \begin{cases} \frac{a}{2}(\sin \varphi - \cos \varphi), & \varphi \in [0, \frac{\pi}{2}] \\ \frac{a}{2}(\sin \varphi + \cos \varphi), & \varphi \in (\frac{\pi}{2}, \pi] \end{cases}$$

NALOGA 11. Naprava za raziskovanje lunine površine na vesoljskem vozilu je sestavljena iz vzmetne risarske priprave in detektorske glave. S principom o virtualnem delu izpelji ravnotežno enačbo in izračunaj togost vzmeti k_x , da bo pri φ_1 kontaktna sila enaka P . Težo togih ročic in glave zanemari. Vzmet je nedeformirana pri kotu φ_0 .

Podatki: $P = 20$ N, $\varphi_0 = 30^\circ$, $\varphi_1 = 120^\circ$, $a = 12$ cm

REŠITEV. $7P \sin \frac{\varphi}{2} - 4ak_x(\sin \frac{\varphi}{2} - \sin \frac{\varphi_0}{2}) \cos \frac{\varphi}{2} = 0$,
 $k_x = 8.32$ N/cm

